

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000022

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опрошанська Тетяна Віталіївна

2. Tetiana V. Oproshanska

Кваліфікація: к. фармацевт. н., доцент, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 15.00.02

Назва наукової спеціальності: Фармацевтична хімія та фармакогнозія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-02-2026

Спеціальність за освітою: фармація

Місце роботи здобувача: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.605.01

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.31.29.11, 76.31.31, 76.31.31.05, 76.31.30

Тема дисертації:

1. Теоретичне та експериментальне обґрунтування створення рослинних засобів для застосування у комплексній терапії запальних процесів опорно-рухового апарату
2. Theoretical and experimental justification of the creation of herbal remedies for use in the complex therapy of inflammatory processes of the musculoskeletal system

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню наукової проблеми теоретичного та експериментального обґрунтування створення рослинних засобів для застосування у комплексній терапії запальних процесів опорно-рухового апарату. Проведені маркетингові дослідження показали вкрай малий асортимент рослинних засобів для застосування у комплексній терапії запальних процесів ОРА, незважаючи на великий потенціал доказової та традиційної медицини. На основі маркетингових досліджень, доступності рослинної сировини та скринінгового експрес-аналізу антиоксидантної активності обрано перспективну сировину представників родин гречкові, розові та айстрові для створення рослинних засобів. Запропоновано алгоритм макро- та мікроскопічного опису коренів та кореневищ як ЛРС. Розроблено технологію отримання рослинних засобів. Технологію отримання настоек відтворено на промислових потужностях ТОВ «Науково-виробнича компанія «Віларус» (Україна, м. Ладизин). Технологію отримання РЗ «Опорнофіт» та РЕ

«Опорнофіт форте» апробовано у промислових умовах ТОВ «Науково-виробнича фармацевтична компанія «ЕЙМ» (Україна, м. Харків). Досліджено склад та вміст низки груп БАР у сировині та рослинних засобах. Отримані результати досліджень вписано до патенту України на винахід та до патенту України на корисну модель. Розроблено проекти МКЯ на сировину («Щавлю кінського кореневища з коренями», «Шипшини корені») і на 8 оригінальних рослинних засобів: «Щавлю кінського кореневищ з коренями настойка», «Шипшини коренів настойка», «Родовика лікарського кореневищ з коренями настойка», «Лопуха коренів настойка», «Череди трироздільної трави настойка», «Опорнофіт» збір рослинний», «Опорнофіт» настойка складна», «Опорнофіт форте» екстракт рідкий».

2. The dissertation is devoted to solving the scientific problem of theoretical and experimental justification of the creation of herbal remedies for use in the complex therapy of inflammatory processes of the musculoskeletal system. The conducted marketing research showed an extremely small range of herbal remedies for use in the complex therapy of inflammatory processes of the musculoskeletal system, despite the great potential of evidence-based and traditional medicine. Based on marketing research, availability of plant raw materials and screening express analysis of antioxidant activity, promising plant raw materials of representatives from the families of Polygonaceae, Rosaceae, Asteraceae: rhizome with roots of *Rumex confertus*, roots of *Rosa majalis* and roots of *Rosa canina*, rhizome with roots of *Sanguisorba officinalis*, roots of *Arctium lappa*, *Arctium minus* and *Arctium tomentosum* and herb of *Bidens tripartita* for the development of new herbal remedies. The algorithm for macro- and microscopic description of roots and rhizomes as plant raw materials was proposed. A number of technological parameters of the plant raw materials were determined. For the first time a technology was proposed for obtaining monocomponent tinctures from plant raw materials of *Rumex confertus*, *Rosa*, *Sanguisorba officinalis*, *Arctium* and *Bidens tripartita* by maceration method at room temperature and a plant raw material–finished product ratio of 1:5. The optimal extractant was experimentally selected – 50 % ethanol and the extraction time was 48 hours (for rhizomes with roots of *Rumex confertus*, rhizomes with roots of *Sanguisorba officinalis*, roots of *Arctium* and herb of *Bidens tripartita*) and 24 hours (for roots of *Rosa*). For the first time, a technology was proposed for obtaining the herbal species "Opornofit", which contains in the same ratio roots of *Arctium*, roots of *Rosa*, herb of *Bidens tripartita*, rhizome with roots of *Sanguisorba officinalis* and rhizome with roots of *Rumex confertus*, which is recommended for use in the form of a decoction prepared in accordance with the co-authored monograph of the State Pharmacopoeia of Ukraine 2.6 "Aqueous extracts made in pharmacies". For the first time, a technology was proposed for the production of a complex tincture "Opornofit" in two ways: by mixing ready-made monocomponent tinctures and directly from the herbal species "Opornofit". The technology for obtaining tinctures was reproduced at the industrial facilities of LLC "Scientific and Production Company "Vilarus" (Ukraine, Ladyzhyn). The technology for obtaining herbal species "Opornofit" and liquid extract "Opornofit Forte" was tested in industrial conditions of LLC "Scientific and Production Pharmaceutical Company "AIM" (Ukraine, Kharkiv). The composition and content of a number of biological active compound in plant raw materials and herbal remedies were studied. The obtained research results were entered into the patent of Ukraine for an invention and the patent of Ukraine for a utility model. Projects of methods quality control for plant raw materials («*Rumicis conferti rhizomata cum radicibus*» та «*Rosae radicis*») were developed. It was first proposed to standardize rhizome with roots of *Rumex confertus* using a modified pharmacopoeial method. To confirm the accuracy and correctness of this method, its validation characteristics were determined: linearity, precision, and its correctness was proven. Projects of methods quality control have been developed for 8 original herbal remedies: «*Rumicis conferti rhizomata cum radicibus tinctura*», «*Rosae radicis tinctura*», «*Sanguisorbae officinalis rhizomata cum radicibus tinctura*», «*Arctii radicis tinctura*», «*Bidentis tripartitae herbae tinctura*», «*Opornophyt*» tinctura composita», «*Opornophyt*» species» та «*Opornophyt forte*» extractum fluidum».

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Опрошанська Т. В. Вивчення елементного складу настоянок кореня та листя лопуха великого. Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології : зб. наук. пр. 2013. Вип. 1. С. 232–235. <http://surl.li/rnrbm>
2. Опрошанська Т. В. Вивчення гострої токсичності настоянки трави череди трироздільної. Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. 2013. Вип. 22, кн. 4. С. 292–297. <http://surl.li/rnqxo>
3. Опрошанська Т. В. Вивчення антимікробної активності настоянок кореня та листя лопуха великого. Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології : зб. наук. пр. 2013. Вип. 3. С. 258–262. <http://surl.li/rnrdc>
4. Опрошанська Т. В., Шаповал О. М., Таран К. А. Перспективи створення нового лікарського засобу на основі трави череди трироздільної. Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. 2014. Вип. 23, кн. 4. С. 349–354. <http://surl.li/rnqwq>
5. Опрошанська Т. В. Вивчення компонентного складу летких речовин трави череди трироздільної. Фармацевтичний журнал. 2014. № 5. С. 83–85. <https://pharmj.org.ua/index.php/journal/article/view/337/308>
6. Опрошанська Т. В. Вивчення гострої токсичності настоянки кореня лопуха великого. Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки і практики. 2014. № 3. С. 67–71. <https://pharmed.zsmu.edu.ua/article/view/33867/30409>
7. Oproshanskaya T. V. Fatty Acids from *Bidens tripartita* Herb. Chem Nat Compd. 2015. Vol. 51. P. 944–945. <https://doi.org/10.1007/s10600-015-1455-9> (Scopus) [Q3].
8. Oproshanska T. V., Khvorost O. P. Quantitative content of organic acids and ascorbic acid in the root of plants genus of *Arctium*. Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. 2017. Вип. 28. С. 87–93. <http://surl.li/rnqqv>
9. Oproshanska T. V., Khvorost O. P., Ocheredko L. V. Determination of the quantitative content of the amount of organic acids and ascorbic acid in different batches of *Rosa majalis* and *Rosa canina* raw material. Вісник фармації. 2017. № 1. С. 10–13. <https://doi.org/10.24959/nphj.17.2150>
10. Oproshanska T., Khvorost O., Ocheredko L. On the pharmacognostical study of *Rosa majalis* roots. Scripta Scientifica Pharmaceutica. 2017. Vol. 4, Issue 1. P. 55–57. <https://journals.mu-varna.bg/index.php/ssp/article/view/1958/3024>
11. Опрошанська Т. В., Хворост О. П., Кудря В. В. Кількісний вміст суми органічних кислот в серіях сировини деяких представників родин Polygonaceae, Rosaceae та Asteraceae. Медична та клінічна хімія. 2020. Т. 22, № 3. С. 81–86. <https://doi.org/10.11603/mcch.2410-681X.2020.v.i3.11543>
12. Study of membrane-stabilizing and anti-inflammatory activity of tincture from herba *Bidens tripartita* L. / T. Oproshanska, O. Mishchenko, O. Shapoval, O. Khvorost, O. Koירו, Y. Bondariev. PharmacologyOnLine. 2021. Vol. 3. P. 1863–1869. https://pharmacologyonline.silae.it/files/archives/2021/vol3/PhOL_2021_3_A197_Oproshanska.pdf (Scopus).
13. Опрошанська Т. В., Осолодченко Т. П., Хворост О. П. Антимікробна активність настоек та рідких екстрактів із коренів лопуха великого, лопуха малого та лопуха павутинистого. Фармацевтичний часопис. 2021. Т. 14, № 4. С. 46–52. <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2021.4.12512>

- 14. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Визначення кількісного вмісту деяких груп фенольних сполук у настоянках з сировини рослин родин Polygonaceae, Rosaceae, Asteraceae. Журнал органічної та фармацевтичної хімії. 2021. № 4. С. 54–59. <https://doi.org/10.24959/ophcj.21.244365>
- 15. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Визначення кількісного вмісту суми органічних кислот у настоянках із сировини рослин родин Polygonaceae, Rosaceae, Asteraceae. Медична та клінічна хімія. 2021. Т. 23, № 4. С. 89–94. <https://doi.org/10.11603/mcch.2410-681X.2021.i4.12544>
- 16. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Кількісне визначення суми органічних кислот в настоянках з сировини поширених видів рослин за допомогою потенціометрії. Фітотерапія Часопис. 2021. № 4. С. 61–65. <https://doi.org/10.33617/2522-9680-2021-4-61>
- 17. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Параметри отримання настойки з підземних органів родовика лікарського та вивчення її біологічної активності. Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. 2021. Т. 14, № 3. С. 299–305. <https://doi.org/10.14739/2409-2932.2021.3.244230>
- 18. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Потенціометричне визначення кількісного вмісту суми органічних кислот у лікарській рослинній сировині. Вісник фармації. 2021. № 1. С. 11–17. <https://doi.org/10.24959/nphj.21.42>
- 19. Comparative pharmacognostical study of roots of *Rosa majalis* Herrm. and *Rosa canina* L. / Т. Oproshanska, O. Khvorost, K. Skrebtsova, K. Vitkevicius. ScienceRise: Pharmaceutical Science. 2021. Vol. 5, Issue 33. P. 71–78. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2021.243525> (Scopus) [Q3].
- 20. Establishment of quality indicators of promising plant raw materials - underground organs of *Rumex confertus* Willd. / Т. Oproshanska, O. Khvorost, I. Batiuchenko, L. Ivanauskas, A. Belikova. ScienceRise: Pharmaceutical Science. 2022. Vol. 3, Issue 37. P. 40–47. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2022.259583> (Scopus) [Q3].
- 21. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Розробка технології отримання настойки щавлю кінського кореневищ з коренями та її стандартизація. Медична та клінічна хімія. 2023. № 3. С. 123–128. <https://doi.org/10.11603/mcch.2410-681X.2023.i3.14139>
- 22. Oproshanska T., Khvorost O. Study of the elemental composition of rhizome with roots of Horse Sorrell. Annals of Mechnikov's Institute. 2024. Vol. 1. P. 18–20. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10839035>
- 23. Comparative pharmacognostic study of the roots of the most common species of plants of the genus *Arctium* / Т. Oproshanska, O. Khvorost, K. Skrebtsova, L. Savchenko, N. Fizor. ScienceRise: Pharmaceutical Science. 2024. Vol. 3, Issue 49. P. 54–62. <https://doi.org/10.15587/2519-4852.2024.307262> (Scopus) [Q3].
- 24. Component composition and quantitative content of organic acids in rhizomes with roots of *Rumex confertus* Willd. / Т. Oproshanska, O. Khvorost, K. Skrebtsova, Y. Fedchenkova. Fitoterapiia. Chasopys. 2024. Vol. 3. P. 200–206. <https://doi.org/10.32782/2522-9680-2024-3-200> (Scopus) [Q4].
- 25. Oproshanska T., Khvorost O., Skrebtsova K. Determination of numerical indicators of collection for prevention and treatment of diseases of the musculoskeletal system. Annals of Mechnikov's Institute. 2024. Vol. 4. P. 35–39. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14275503>
- 26. Development of the plant collection prescription and the obtaining a liquid extract technology on its basis for prevention and treatment of musculoskeletal system diseases / O. P. Khvorost, T. V. Oproshanska, K. S. Skrebtsova, O. S. Shpychak, A. M. Solomennyi, O. O. Davydenko and O. V. Golyuk. Journal of Military Medicine. 2025. Vol. 6, Issue 1. P. 170–178. [https://doi.org/10.46847/ujmm.2025.1\(6\)-170](https://doi.org/10.46847/ujmm.2025.1(6)-170) (Scopus) [Q3].
- 27. Oproshanska T., Khvorost O., Skrebtsova K. Choice of approaches to the standardization of the original plant collection «Opornofit». Fitoterapiia. Chasopys. 2025. № 2. P. 193–200. <https://doi.org/10.32782/2522-9680-2025-2-193> (Scopus) [Q4].
- 28. Determination of the dynamics of extraction of bas from the «Opronophyt» collection and its pharmacological activity / Т. Oproshanska, O. Khvorost, O. Kukhtenko, N. Voloshchuk, K. Skrebtsova. Annals of Mechnikov's Institute. 2025. Vol. 3. P. 18–21. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17105341>

Наукова (науково-технічна) продукція: технології; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

1. Федченкова Ю. А., Очерedyкo Л. В., Крючкова Т. М., Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Протизапальний, імуностимулюючий лікарський засіб на рослинній основі : пат. 98083 Україна. № u201413306 ; заяв. 11.12.2014 ; опубл. 10.04.2015, Бюл. № 7. 2. Опрошанська Т. В., Хворост О. П. Лікувально-профілактичний засіб з антиоксидантною та антимікробною дією та спосіб його одержання : пат. 126733 Україна. № a 202104043 ; заяв. 03.11.2021 ; опубл. 11.01.2023, Бюл. № 2. 3. Свідоцтво про авторське право на твір № 133376 від 11.02.2025 р. Наукова стаття «Comparative pharmacognostic study of the roots of the most common species of plants of the genus *Arctium*». 4. Свідоцтво про авторське право на твір № 133194 від 05.02.2025 р. Наукова стаття «Component composition and quantitative content of organic acids in rhizomes with roots of *Rumex confertus* Willd».

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0114U000946 – Фармакогностичне дослідження лікарської рослинної сировини та розробка фітотерапевтичних засобів на її основ

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпюк Уляна Володимирівна
2. Ulyana V. Karpyuk

Кваліфікація: д. фармацевт. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8316-4910

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=43061247300>

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одинцова Віра Миколаївна

2. Vira M. Odyntsova

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7883-8917

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 45030873

Місцезнаходження: пр-т Маяковського, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марчишин Світлана Михайлівна

2. Svitlana M. Marchyshyn

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9585-1251

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57410602600>

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бурда Надія Євгеніївна

2. Nadiia Y. Burda

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7435-5731

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57021675000>

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бородіна Наталія Валеріївна

2. Nataliia V. Borodina

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кисличенко Вікторія Сергіївна

2. Viktoriia S. Kyslychenko

Кваліфікація: д. фармацев. н., професор, 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0851-209X

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=43061253900>

Повне найменування юридичної особи: Національний фармацевтичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010936

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Котвіцька Алла Анатоліївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Котвіцька Алла Анатоліївна

